

Motion till riksdagen 2023/24:1852

av **Isak From och Åsa Karlsson (båda S)**

Bankservice i glesbygdskommuner

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda hur Statens servicecenter kan medverka till att möjliggöra mötesplatser mellan finansservice och lokala aktörer i småkommuner utan fysiskt bankkontor och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Småföretag och privatpersoner i glesbygd saknar allt oftare långivare.

Om man tittar runt i många av våra gles- och landsbygder finns kommunmedborgare som saknar en typ av samhällsservice som har lämnats helt åt marknaden. Som ett resultat av det har servicen försvunnit helt från några av våra kommuner, en service som i förlängningen innebär färre företag.

Den service som avses är banken. En institution vi tidigare använt oss av för att betala räkningar och ta ut pengar, och där de lokala företagen med de lokala bankkontorens hjälp kunnat säkerställa lån och checkkrediter.

Sverige har stora och växande regionala skillnader, vilket blir alltmer dramatiskt för dem som bor på landsbygden. De stora bankerna koncentreras till de stora städerna och regionala centralorter, regionhuvudstäder som Växjö, Luleå, Östersund och Umeå.

Flera banker har upphört med kontanthantering eller infört restriktioner för hur man får ta ut och sätta in pengar på banken. De som bor i glesbygd drabbas särskilt eftersom det ofta är långt mellan bankkontoren.

När bankerna stänger ned kontoren på landsbygden har det många gånger inneburit att investeringsförutsättningarna försämrats. Många har känslan av att det är svårt att starta och driva företag i vissa delar av Sverige. Det företag och privatpersoner behöver i glesbygd är till exempel bättre lånegarantier.

När bankerna stänger sina kontor på landsbygden går kunskapen om lokala förhållanden förlorad och med den förmågan att värdera lokala affärsmöjligheter. Rapporten "Kapital i hela landet" visar på en dramatisk trend med

kontorsnedläggningar. Riksorganisationen Hela Sverige uppmanar därför bankerna att tänka om, att se affärsmöjligheterna och att fortsätta finansiera lokal utveckling.

Tyvärr är det i dagsläget svårt att starta en ny bank av främst två anledningar. Det är svårt att starta en ny lokal bank. Befintliga banker motverkar sådana idéer och samhället ställer samma krav på en liten ny aktör som på en stor affärsbank; detta sammantaget sätter käppar i hjulen.

Vi behöver fler lokala sparbanker, inte större centrala affärsbanker. Regeringen bör utreda en förenkling när det gäller att starta sparbanker och särskilt sparbanker med lokala huvudmän.

Nedstängningarna av banker på landsbygden medför att allt färre har kunskap om förutsättningarna för att starta och driva ett företag där. Det skadar inte minst byggföretag, handeln, åkerier och jord- och skogsbrukets entreprenörer. Det innebär i sin tur att ännu färre banktjänstemän har lokal- och personkännedom. Sådan lokalkännedom är extremt viktig för utvecklingen av varje kommun.

I Västerbotten har bankkontor helt eller delvis försvunnit från alla kommuner; i Dorotea, Storuman, Åsele, Malå och Sorsele är det särskilt påtagligt. Även i större kommuner som Umeå och Skellefteå stängs kontoren på mindre orter som till exempel Byske och Sävar. I Sorsele finns i dag inget kontor och där hänvisas kunderna till kusten eller i bästa fall grannkommunen. De som bor i Åsele får 14 mil tur och retur för att besöka närmaste bank. De som bor i Sorsele får 17 mil tur och retur för att besöka en filial i Arvidsjaur.

Det får inte bli svårare att låna för varken privatpersoner eller företag. Och hur ska befintliga butiker och andra företag hantera eventuella kontanter? Privatpersoner kan förstås också vara beroende av att det finns en bank på orten. De kan ha andra anledningar till lån liksom till kontanthantering. Alla kan eller vill inte använda internet-tjänster och bankkort.

Vad som behövs är en politik för en bank- och finansmarknad som är lokalt förankrad, en bank som har sina rötter lokalt och inte i Stockholm. Regeringen bör överväga att utreda förenklade regler och möjliggöra samverkan med statliga myndigheter och kommuner för att möjliggöra statens servicecenter.

På de nyinrättade servicekontoren ges vägledning och service till medborgare och företagare i tjänster från Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Skatteverket. Statens servicecenter har även vidgat samarbetet med kommunerna i landet.

Nu kan det vara dags att ta nästa steg och möjliggöra för banker och statligt riskkapital att via lokalkontoren vara en möjliggörare för riskkapital i glesbygdskommuner.

Isak From (S)

Åsa Karlsson (S)